

Antonia Pavlic
7019 - 60th Lane
Ridgewood Sta.
Brooklyn, N.Y. 11227

AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, JANUARY 31, 1968

STEV. LXVI - VOL. LXVI

Kubanski Castro vedno bolj proti liniji ZSSR

Komunistični diktator Kube je dal prijeti 40 starih komunistov, med njimi 2 člana Centralnega komiteta, ker so za moskovsko "linijo".

HAVANA, Kuba. — Po treh dneh posvetovanj Centralnega komiteta Komunistične partije Kube je bilo objavljeno, da so prišli in da bodo postavili pred sodišče 40 starih članov partije, ki nasprotujejo Castrovi politiki in se vrnemo za "moskovsko linijo". Po uradnih objavah je vodja Castrovih nasprotnikov Anibal Escalante, ki je leta 1962, ki ga je Castro javno prijel in pokaral zaradi nediscipliniranosti, odšel s Kube in se zadrževal v Rusiji in na Poljskem. Na Kubo se je vrnil pred dvema leti in začel na tistem propagando proti Castru in njegovi politiki.

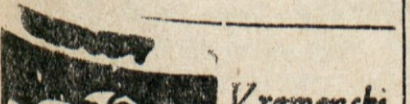
Z Escalantom sta bila prijeta tudi člana Centralnega komiteta Komunistične partije Ramon Calciles in Jose Matar. Ti trije in njihovi somišljeniki so nasprotovali gverilski vojni, ki jo skuša Castro zanetiti po vsej Latinski Ameriki. Prav tako nasprotujejo ukinitvi vseh posebnih nagrad delavcem za uspešno delo. Castro se zdi, da hoče v tem pogledu ponemati Kitajsko komunistično partijo v okviru "kulturne revolucije".

Komunisti morajo po mislih Mao-Tsetunga in Castra narediti vse, kar je v njihovi moči neglede in brez ozira na kako posebno nagrado. V Sovjetski zvezi in satelitskih državah, prav posebno pa v "socialistični" Jugoslaviji so prišli do spoznanja, da je "vsnema za komunistem" premala pobuda za pridno in skrbno delo v podjetjih. Zato plačujejo tam delavce in uradnike "po učinku".

Centralni komitet Castrove Komunistične partije je sklenil tudi, da ne bo poslal nobenih zastopnikov na pripravljeno konferenco v Budimpešti prihodnji mesec. Na tej konferenci se bodo na ruski predlog zbrali vodniki komunističnih partij, da pripravijo vse potrebno za svetovno komunistično konferenco nekje proti koncu letošnjega ali prihodnjega leta. Moskva se za sklicanje take konference prizadeva že več let.

Tito na poti domov

NEW DELHI, Ind. — Tito se je z Jovanko mudil v indijski prestolnici dalj, kot je bilo predvideno, hotel je namreč videti, kako v Indiji praznujejo svoj glavni narodni praznik. Pa tudi po prazniku se mu ne mudi domov. Iz Kaira je namreč prišla novica, da se bo pred odhodom v Jugoslavijo tam ustavil 6. februarja in se posvetoval z Naserjem in sudanskim predsednikom El Hazarijem. Iz jugoslovanskega časopisja ni čutili, da bi ga doma posebno pogrešali.

Vremenski prerok pravi:

Delno jasno in milo. Najvišja temperatura blizu 40.

Novi grobovi

Mary Zbacnik
Včeraj zjutraj je umrla Mary Zbacnik, ki je pred leti živela v Clevelandu. Zapustila je hčerko Hildo, por. Pugel, v Willowick, O., sina Erica in v Clevelandu sestro Vero Krajic ter več vnukov in pravnukov. Na mrtvaški oder je bila položena v Montreal pogrebem zavodu, E. 320 St. in Vine St. v Willowick, Ohio. Ure kropljenja nočjo od 7. do 9. ure. Pogreb bo jutri ob desetih v cerkvi sv. Marije Magdalene in od tam na pokopališče Vernih duš.

Skandinavske države se odklikajo od socializma

CLEVELAND, O. — Sedanja dansko vladno krizo skrbno opazuje tudi na Norveškem in Švedskem. Na Norveškem nimajo socialistične vlade že od 1. 1965, pa vendar doba socialističnega režima, ki je tam trajala pred 1. 1965 kar 30 let, še ni pozabljena. Norveški socialisti upajo, da je čas na njihovi strani in da bodo dobili kmalu večino pri volitvah v parlament.

Na Švedskem se vladajo socialisti, toda dežela bo imela letošni poletni parlamentarne volitve. Je precej znakov, da sedanja vlada ne bo pri njih zmaga. Lahko se torej dogodi na Švedskem, kar se sedaj dogaja na Danskem, kjer namreč načelnik radikalne liberalne stranke sestavlja vlado. Upa, da bo prišel v koalicijo zmerne liberalce in konservativce.

Za zunanjo politiko skandinavskih dežel te spremembe ne bodo pomenile nove smeri. V vseh treh deželah bodo socialistične stranke, čeprav le kot parlamentarne manjšine, vendarle tako močne, da nobena skandinavska vlada ne bo mogla menjati zunanje politike brez njihovega tihega pristanka.

Hess postal najdražji jetnik na vsem svetu!

BERLIN, Nem. — Zadnji obsojenec nuernberškega sodišča za vojne zločine, ki je še v ječi je znani nacist št. 2 in Hitlerjev namestnik Hess. Je pa to najdražji jetnik, kar jih pozna svet. Je zaprt v trdnjavski ječi Spandau, ki ima 600 celic, Hessu je pa odrejena samo ena. Hess je sedaj star 74 let in živi čisto sam. Straži ga 32 vojakov, ki jih dajejo po redu na razpolago Združene države, Rusija, Anglija in Francija. V ječi je še zaposlenih: 16 stražnikov, 4 njihovi poveljniki, 4 zavezniški zdravniki, francoski trdnjavski duhovnik, 17 nemških civilistov pa dela v kuhinji in pisarnah.

ZDA, Anglija in Francija so že pred leti predlagale Rusiji, naj bi Hessa, ki je rahlega zdravlja, osvobodili ali pa premestili v drugo cenejšo ječo, toda Moskva o tem noče ničesar slišati.

Čisto drugačen je položaj v navdnehih ječah v Zahodnem Berlinu. Tam je na primer v glavni ječi 1.600 celic, pa jih je še pre malo, kajti v vsaki celici so stlačeni po trije jetniki. V nekaterih ječah so morali delavnice spremeniti v zasilne celice.

Čehinja zmagovalka v umetnem drsanju

VASTERAS, Šved. — Na evropskem tekmovanju za prvenstvo v umetnem drsanju je zmagala češka študentka, 18 let stara Hana Maskova. Drugo mesto je dosegla vzhodna Nemka, tretje Avstrijka.

Ameriški pogoji za konec bombardiranja

V okviru "San Antonio formule" zahtevajo Združene države od Severnega Vietnama le, da ne izrabi prekinitve bombardiranja za povečanje pošiljanja materiala in moštva na jug.

WASHINGTON, D. C. — Od kar je severnovietnamski zunanji minister Trinh izjavil, da bo prišlo do razgovorov z Združenimi državami, kakor hitro bodo te brezpogojno ustavile letalske napade in vse ostale sovražnosti na Severni Vietnam, je bil Washington pred odločitvijo: ali naj letalske napade ustavi res "brezpogojno" ali naj zahteva od Severnega Vietnama določena jamstva, da ne bo ta ustavitve izrabil za pospešenje vojnih priprav.

Predsednik L. B. Johnson je v San Antonio v Teksasu še 29. septembra lani izjavil, da so Združene države pripravljene ustaviti letalske napade le, če Severni Vietnam ne bo tega "izrabil". Odprto je bilo vprašanje, kaj naj ta "izraba" obsega, oziroma pomeni. Sedaj je Clark M. Clifford, ki bo v kratkem nasledil McNamara kot obrambni tajnik, povedal v Senatu, da je Johnsonovo izjavo v San Antonio treba razumeti tako, da Severni Vietnam ne bo po ustavitvi ameriških letalskih napadov "povečal" pošiljanje materiala in vojaštva na jug, ampak se omejil na dotedanji obseg.

To Cliffordovo izjavo je potrdil tudi zastopnik državnega tajništva. Položaj je torej sedaj tudi v tem pogledu jasen. Jasn je med tem postalo tudi to, da trenutno Severnemu Vietnamu ni do zmanjšanja vojskovanja, ampak hoče to pospešiti in če le mogoče zadati Amerikancem kak hud poraz.

Vojskovanje v Vietnamu je začelo v zadnjih mesecih dobivati čisto nov značaj. To vojskovanje ni več mogoče imenovati gverilsko, če pomislimo, da imajo rdeče vojaške enote s seboj ne le težko pehotno orožje, ampak že tudi težko poljsko topništvo in celo havbice 155 mm. V zadnjih dneh so slišali drdrati po Hočiminhovih potih proti jugu celo oklopna vozila, ki naj bi pomagala streti ameriške položaje okoli Khe Sanha.

Castro, nazaj v družino narodov!

WASHINGTON, D.C. — Te želje ni morda izrazil ta ali oni vnet oboževatelj kubanskega diktatorja, ampak ameriški senator McCarthy, ki obenem tudi hoče kandidirati za predsednika pri novembrskih volitvah. Tako se je namreč izrazil v nekem predavanju, ki ga je imel v St. Louisu. Senator je tudi močno kritiziral delo Organizacije ameriških držav, ki se mu zdi preokorela, da bi mogla izvajati sodobne gospodarske in socialne načrte.

McCarthy je tudi našel pot za povratek "zgubljene sina Castra", posebna komisija, ki naj jo sestavi kar Castro, naj posreduje med OAD in njim in določi način sprave.

Za volivno agitacijo so te ideje kar dobre, ali pa vsaj zabavne.

— Steklena nit, 15-krat tanjša od človeškega lasu, utegne biti močnejša od jekla.

Grenoble pripravlja zimsko olimpiado

GRENOBLE, Fr. — Od 6. do 18. februarja letos bodo v Grenoble in okolici zimske olimpijske igre. Udeležilo se jih bo okoli 7.700 tekmovalcev in tekmovalk iz 40 držav. O njih bo pošiljalo po vsem svetu poročila okoli 2.900 časninarjev in 1.500 televizijskih poročevalcev in tehnikov. Poročila bodo pošiljali v Ameriko še isti dan preko satelita "Zgodnji ptič". Prenasala jih bo ABC.

Ameriško zastopstvo na zimskih igrah je sicer sorazmerno veliko, pa je v njem le malo atletov in športnikov, ki bi lahko računali na zlate kolajne, najvišje odlikovanje pri olimpijskih igrah. Edino Peggy Ann Fleming iz Colorada Springs, Colo., ima trdne izgledne zmagovite zlato medaljo v umetnem drsanju. V vseh ostalih panogah pa računajo, da bodo zmage odnesli evropski športniki.

Francija je porabila 240 milijonov dolarjev za pripravo teh iger, ki naj bi bile največje in najboljše v zgodovini olimpijskih iger. Zgradili so nove ceste v Grenoble in njegovi okolici, postavili novo železniško postajo in dve novi letališči. Zgradili so tudi dva nova hotela, zgradili krasno "olimpijsko vas", zgradili vse mogoče športne naprave in uredili tekmovalne proge in igrišča.

De Gaulle: obramba mora računati na vse

PARIZ, Fr. — Predsednik republike gen. Charles De Gaulle je na šoli za višje vojaške študije govoril o narodni obrambi Francije. Dejal je, da mora biti ta pripravljena braniti republiko pred katerokoli državo sveta. Francoske medcelinske rakete bodo zato usmerjene proti ciljem v vseh državah sveta, ki bi mogle ogroziti na kak način francosko svobodo.

Za De Gaulla so Združene države prav tako možen nasprotnik in sovražnik Francije kot Sovjetska zveza, Nemčija ali Velika Britanija, četudi Združene države niso bile v vsej zgodovini nikdar sovražnica Francije, pač pa vedno njena zaveznica in rešiteljica v dveh zadnjih svetovnih vojnah. Z vsemi ostalimi navedenimi državami pa je bila Francija v preteklosti ponovno v vojni.

Avtor nove francoske obrambne politike je načelnik skupnega glavnega stana francoskih oboroženih sil gen. Charles Ailleret.

Danska bo dobila novo meščansko vlado

KOPENHAGEN, Dan. — Pri zadnjih parlamentarnih volitvah je pogorela socialistična koalicija, ki je obstajala iz treh strank. Večino je dobila meščanska skupina, ki jo tvorijo konservativci, radikalni in zmerni liberalci. Kralj Fridrik IX. je poveril sestavo vlade voditelju radikalnih liberalcev Bausgaardu.

Ako sestavi vlado, bo to po 15 letih prva vlada, ki v njej ne bo socialistov. Nova vlada bo tudi nasprotnica NATO, do čim so bili socialisti zmeraj za to organizacijo. Danska politična javnost se radi spremembe režima ne razburja, kajti tudi nova vlada ne bo mogla dosti spremenjati osnovnih silnic danske domače in zunanje politike.

RDEČI GVERILCI SE DRŽALI V POSLOPJU POSLANIŠTVA ZD V SAIGONU CELIH ŠEST UR

Včeraj zjutraj ob treh je skupina rdečih gverilcev vdrla skozi luknjo v zidu okoli poslaništva ZDA v Saigonu, ki jo je napravila s strelom iz protitankovskega orožja, na zastražen prostor poslaništva in se tam držala celih šest ur. Posamezni gverilci so vdrli celo v samo glavno poslopje poslaništva. Poslaništvo so rešili napadalec šele oddelki ameriškega vojaštva, ki so jih pripeljali tja helikopterji.

SAIGON, J. Viet. — Oddelki rdečih gverilcev so včeraj napadli vrsto glavnih pokrajinskih mest, ameriških letališč in vojaških oporišč. Uspelo jim je prodrati v Saigon in v Da Nang, največji mesti v republiki. Uspelo jim je celo prodrati na prostore novega ameriškega poslaništva v Saigonu, ki je bilo odprto komaj pred nekaj meseci in je, kot so tedaj trdili, zavarovano pred vsakimi takimi presenečenji. Skupina rdečih gverilcev je s protitankovskim orožjem napravila luknjo v zunanjem zidu okoli poslaništva, nato pa vdrla na njegove prostore. Nekaterim se je posrečilo priti celo v pritličje in prvo nadstropje samega glavnega poslopja poslaništva.

Redna straža ni uspela rdečih zadržati in jih pregnati. To so storili šele padalci, ki so jih pripeljali s helikopterji na vrh glavnega poslopja poslaništva. Šest ur po rdečem vdoru na tla poslaništva je bil mrtev zadnji rdeči napadalec. Skupno so našli na tleh poslaništva 19 trupel gverilcev. Mrtvih je bilo tudi 5 ameriških vojaških policajev in dva marina, več pa seveda ranjenih.

Nova zgradba poslaništva v Saigonu je v rabi komaj štiri mesece. Zgradili so jo potem, ko so staro poslopje rdeči gverilci 30. marca 1965 hudo poškodovali. Tedaj je bilo pri napadu na poslaništvo mrtvih 22 oseb, okoli 200 pa ranjenih. Novo poslaništvo je bilo grajeno s posebnimi ozirom na varnost pred nenadnimi napadi od zunaj. Trdili so, da je bilo v tem pogledu storjeno vse, kar je bilo le možno, ne da bi poslaništvo samo izgledalo že od zunaj kot kaka trdnjava. Bilo je seveda tudi dobro zastraženo, oziroma bi moralo biti. Rdeči vdor na tla poslaništva kaže, da straže niso bile na mestu ali pa premalo pazljive. To je težko razumeti, ko vendar vojaške oblasti v Saigonu trdijo, da so z nenadnimi rdečimi napadi računali!

Poslopje poslaništva je precej poškodovano, zunanjo so vidne štiri velike luknje v zidu. Še par ur po uničenju rdečih napadalec na poslaništvo so ležala pred poslopjem trupla padlih gverilcev.

Istočasno kot na ameriško poslaništvo so rdeči gverilci udarili tudi na predsedniško palačo, na poslopje glavnega stana južnovietnamskih oboroženih sil, na tri bivališča ameriških častnikov, na poslopje filipinskega poslaništva in na privatno stanovanje filipinskega poslanika.

Smisel rdečih napadov

Rdeči so napadli včeraj zjutraj na razna mesta in vojaška oporišča po vsem Južnem Vietnamu od Da Nanga na severu pa do Can Tho v Mekongovi delti. Z izjemo Tan Canha, katerega dve tretjini so rdeči požgali, se napadalec niso mogli nikjer dalj držati, četudi so izvedli vrsto

Iz Clevelanda in okolice

Razprodaja oblačil — Pri znani slovenski trgovini oblačil Anzlovar's Department Store na 6214 St. Clair Avenue bodo v ponedeljek začeli z letno čistilno razprodajo, ki bo kot vsako leto dobra prilika za ceno nabavo oblačil za žene in otroke. Cene so znižane za 20% do 50%.

Zopet doma — G. Joseph Planinc, 15810 Parkgrove Ave., se je vrnil iz domovine, kjer je obiskal hčerko. Dobrodošel doma!

V bolnišnici — Mrs. Mary Segulin, 20341 Arbor Avenue, je v Euclid Glenville bolnišnici, soba št. 414. Zeli si obiskov.

Smrt v domovini — Mrs. Cecilija Lubey, 6305 Glass Avenue, je prešla žalostno sporočilo, da ji je v Ponikvah pri Dobropolju umrl oče g. Vinco Mustovar, star 67 let. Poleg omenjene je zapustil v Ponikvah ženo Marijo, roj. Marolt, in pet sinov z družinami.

Smučarski izlet — Za vse dodatne informacije glede smučarskega izleta 2., 3. in 4. februarja naj se zainteresirani obračajo na J. Kokal, tel. 851-4901.

Nevarnost poplave minila — Reki Chagrin in Vermilion sta začeli včeraj upadati, ko je bil razbit led v njihovih izlivih v jezero in je bil odtok vode prost. Ljudje, ki so v strahu pred naraščanjem voda zapustili svoje domove, so se popoldne že vrnili vanje.

Vestna policija — Pred državno trgovino z alkoholnimi pijačami na St. Clair Avenue sredi slovenske naselbine stoji že štiri dni tri čevlje od obcestnega plačnika avtomobil na prostoru, kjer je parkiranje dovoljeno le 15 minut. Policijski avtomobili se vozijo po St. Clair Avenue, mimo avtomobila koraka vsak dan večkrat policaj, pa avto še vedno stoji nemoteno na prepovedanem mestu in to celo brez listka! Res vestno delo policije!

Reorganizacija policije odložena

Včeraj je župan Clevelanda C. Stokes zanikal, da bi bila v načrtu skorajšnja reorganizacija policije, četudi je vse mesto govorilo, da bo ta izvedena jutri. Objavil je imenovanje posebne 7-članske komisije, ki naj prouči, ali je reorganizacija policije sploh potrebna in če je, v kakšnih obliki naj bo izvedena.

Pisarniško moč iščemo

Uprava Ameriške Domovine išče izkušeno pisarniško moč za splošna pisarniška dela. Predstavite se osebno ali se javite pisмено.

Premalo letal in ladij?

WASHINGTON, D. C. — Vojaški vodniki v Pentagonu trdijo, da so bila sredstva za narodno obrambo tako omejena, da je bilo treba varčevati z vojnimi ladjami in letali v taki meri, da so morale prenekaterne ladje vojne mornarice opravljati svoje posle v nevarnih področjih brez spremstva vojnih ladij ali letal.

negativnega koraka za osvoboditev ameriške ladje Pueblo in njenega moštva v Severni Koreji. Ladja je bila zasežena na odprtem morju pred 8 dnevi. Po zadnjem poročilu je en član posadke umrl.

617 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 22 Weds., Jan. 31, 1968

Jugoslavija v tujih očeh

Dopisniki tujih časopisov imajo navado, da ob novem letu poročajo svojim uredništvom o stanju dežele, kjer so zaposleni. Tako je tudi nekaj velikih tujih časopisov po svetu prineslo za novo leto bežne preglede o političnem in gospodarskem stanju v Jugoslaviji. Pregledi so zanimivi radi tega, ker niso ne za titoizem ne proti njemu. Poročajo to, kar so avtorji videli in slišali. Seveda ne manjka tudi kritičnih pripomb, ki pa nimajo značaja političnega nerganja.

Vsi tuji dopisniki priznajo, da so se cene na drobno v Jugoslaviji umirile. Ni več nihanja, kot je bilo v navadi prejšnjega leta, čeprav je večina cen sedaj že brez vsake režimske kontrole. Cene se seveda gibljejo, niso zamrznjene, toda gibanja so primeroma ozka. Tuptam se pojavljajo znaki, ki namigavajo na nov val naraščanja cen, vendar se iz njih ne da sklepati, kakšen bo razvoj cen v l. 1968.

Vsa poročila poudarjajo tudi, da je devizni tečaj dinarja kolikor toliko stalen. V svobodnem prometu so še nihanja, posebno ob jugoslovanski meji z Avstrijo in Italijo, toda ta nihanja smatrajo prizadeti kot nekaj naravnega. Zimski šport ne more nadomestiti poletnega turizma in zato je tečaj dinarja prišel pod hujši pritisk. Kakšna bo bodočnost dinarja, se ne da reči. Partijska, družbena in gospodarska reforma je prišla v odločilno obdobje. Ako ne bo podlegla raznim pritiskom, bodo cene in dinar ostali stabilni. Med proroke, kaj bo, se pa ni spustil noben dopisnik.

Življenjski standard dela videz, da se stalno dviga. O tem pričajo dobro založene trgovine, živahen promet v njih in obsežna reklama. Opaža se pa, da so nakupi posameznih potrošnikov povprečno majhni. Na ulicah je vedno več avtomobilov, ki so postali na jugoslovanskih cestah že stalna prikazen. Lani ni tudi popustil domači turizem, vendar so domači turisti trošili manj kot po navadi in krajšali svoje počitnice. Hudo se že pozna vdor zasebne podjetnosti v obrti, gostinstvu, prometu in svobodnih poklicih, najbolj pa v stavbenem gibanju. Zasebniki že financirajo več stanovanj kot režimske ustanove.

Pod tem videzom lepe zunanosti se skrivajo na gospodarskem in socialnem polju tudi precejšnje pege. Brezposelnosti na ulicah ni videti, pač pa govornice o njej nikoli ne počivajo. Tok ekonomskih emigrantov noče ponehati. Režim sam misli, da bo letos morda šlo še več delovnih moči na tuje kot lani. Tako je emigracija postala najučinkovitejši ventil, ki zmanjšuje pritisk na borze dela in lajša režimsko zaskrbljenost pred političnimi posledicami.

Kdor zna brati jugoslovanske časopise, lahko hitro ugotovi, da bo držala napoved maršala Tita, da bo letošnje leto odločilno za reformo in njeno usodo. Vsi podatki kažejo namreč, da se gospodarstvo ne razvija tako, kot je predvideno v sedanji petletki. Povsod se čuti stagnacija, povsod je začelo primanjkovati dela. Zmeraj večje je število tovarn, ki ne morejo več plačevati stoddostno delavskih plač. Delavci dobivajo le 60-80% rednih dohodkov. Seveda se proti temu skušajo braniti s tem, da delo umetno podaljšujejo. Delajo po 7 ur to, kar bi opravili v treh ali štirih. Tako je zavlada prikrita brezposelnost tudi tam, kjer se stroji vrtijo.

Kdor vrta v uradnih izjavah, pa lahko odkrije zanimive stvari. Lani je bilo na primer treba plačati na račun državnih dolgov okoli \$270 milijonov, letos bo pa zapadlo kar blizu \$350 milijonov. Režim bo torej moral vsak dan plačati milijon dolarjev na račun zapadlih obvez. Ali bo to zmogel? Plačilna bilanca bo težko izravnana, odkod naj torej vzame dolarje za plačevanje zapadlih obvez?

Režim je dosti dal na udeležbo tujega kapitala pri jugoslovanskih podjetjih. V ta namen je lani celo izglasoval na videz zelo liberalen zakon, ki omogoča sodelovanje med tujimi kapitalisti in jugoslovanskimi podjetji. Zakon velja že 6 mesecev, uspeha pa še ni nobenega. Optimisti trdijo, da je treba še počakati in morda zakon še izpopolniti, odnosno menjati. Pesimisti pravijo, da niso tuji kapitalisti, tako zaljubljeni v Jugoslavijo, da bi ji posojali v obliki sodelovanja denar, ki ga lahko drugje nalagajo ob manjšem tveganju ravno tako plodonosno. Končno se jugoslovansko gospodarstvo nahaja v neki prehodni dobi in takemu gospodarstvu ne posoja nihče zlepa denarja, saj ne ve, v katero smer bo prehod končno zajadril.

Redkeje, toda zanimivejše so opombe tujih oči k jugoslovanskemu političnemu položaju. Iz njih na primer zvevmo, da je bila lanska jesen, pa že bolj proti koncu leta, federalna vlada dvakrat v tako hudi zadregi, da se je bilo treba bati, da bo morala odstopiti, le izreden pritisk na poslance jo je rešil politične smrti. Domače časopise seveda o tem ni pisalo naravnost ničesar. Kritika, ki si jo dovoljujejo partijski organi na račun javne uprave, je pa postala vsakdanjost. Ostre partijske kritike so deležni tudi sindi-

kati, zbornice, poslovna združenja, še hujše pa seveda kultura in socialna politika. Kot se vidi, želi partija postati slaba vest jugoslovanske stvarnosti in kritizira vse, s čemur javnost ni zadovoljna. Tako politično stanje je seveda za tužce izredno težko razumljivo.

Tega ne razumejo dosti tudi jugoslovanski delovni ljudje, pa jih vest ne grize. Nesporen je namreč pojav, da se ljudje zmeraj manj brigajo za politične probleme in se s takim stališčem celo hvalijo. Režimu je to z ene strani prav, z druge pa ne. Saj je kar lepo in prijetno, da se ljudje jezijo nad nemarnostmi jugoslovanske sodobnosti in pri tem ne kažejo s prstom kje tiči vzrok nemarnosti. Kaj pa, ako se bodo enkrat prebudili in zahtevali političen obračun? Morda bo to vprašanje postalo pereče že ob prihodnjem novem letu, tako mislijo največji pesimisti med tujimi časniki v Jugoslaviji.

BESEDA IZ NARODA

Father Kovačič v spremstvu kardinala Spellmana

CLEVELAND, O. — V mesecu decembru lanskega leta je prinesla Ameriška Domovina poročilo o vrsti visokih odlikovanj, ki jih je dobil slovenski rojak, kurat v ameriški armadi, major Francis Kovačič iz Uniondale v Pennsylvaniji. Danes imamo priložnost, da postrežemo bralcem s sliko odlikovanca, v spremstvu rajnega newyorškega nadškofa kardinala Francis Spellmana.

Slika je bila napravljena za božič leta 1966, ko je rajni kardinal kot generalni vikar vojnih sil ZDA zadnjič v svojem življenju opravil redni vsakoletni božični obisk pri ameriških vojaki, bojujočih se v Vietnamu. Ob priložnosti tega svojega obiska je kardinal blagoslovil kapelo v nekem ameriškem vietnamskem vojaškem taborišču, nato v njej maševal in govoril okrog 350 možem ameriške armade.

Srednji na sliki je kardinal eminenca Francis Spellman, na njegovi desnici je naš rojak kurat major Father Frančišek Kovačič, na levi pa drugi ameriški vojaški kurat Father Bill Higgins.

J. S.

Stojte trdno v Vietnamu!

WICKLIFFE, O. — Veliko berem o položaju v svetu, na žalost pa mi je težje o tem kaj napisati. Nisem namreč eden tistih, ki imajo vse v glavi, pa nič v rokah. Kljub temu bi rad povedal nekaj o svojem stališču do dogodkov v svetu, prav posebno še do vojne v Vietnamu.

To mi je lažje, ko sem bral v januarski številki Reader's Digest članek adm. Sharpa "Stojte trdno v Vietnamu". Možno ima pod svojim poveljstvom milijon vojaštva, pozna ta del sveta in zato mora tudi vedeti, kaj govori. Od 11 vprašanj, ki mu jih je novinar David Reed stavil, me je posebej zanimalo tole:

Nekateri ljudje dokazujejo, da se v Južnem Vietnamu ne borimo proti komunizmu, da je tam dejansko narodna revolucija.

Admiral Sharp je odgovoril: To pač ni resnica! Nato je obrazložil celotno delovanje komunistov v Vietnamu in njihove davne priprave na "narodno-osvobodilno vojno". Kako so vršili nasilja, kako morili in pobijali, da bi preplašili ljudi in jih spravili pod svoje nadzorstvo. Vse to se je vršilo in se vrši pod vodstvom komunističnih poglavarjev v Severnem Vietnamu, je ugotavljal admiral.

O tem sem se spomnil vojne in revolucije v Sloveniji 1942-1945. Komunisti so tudi tedaj nam pripovedovali o narodno-osvobodilnem boju. Z nasilji so strahovali ljudi, ki jim niso verjeli, svoje nasprotnike so pomorili, da bi lažje zavajali množice. Veliko jih jim je verjelo, dokler niso bili komunisti trdno v sedlu in pokazali jasno svojo barvo. Re-

mo. Društvo Lilija nam hoče pri tem pomagati, zato pripravljamo za pustno soboto "Nagradno maškerado", da tako dostojno praznujemo Pusta.

Ze danes si rezervirajmo pustno soboto, da se udeležimo tega praznovanja, seveda se bomo za to priliko oblekli v maskare in tako dobili pravico do lepih nagrad. Morda še niste pomislili na to, vendar po hitrite z idejo, ki vam bo prinesla prvo nagrado. Pustna sobota je 24. februarja in prireditev v Slovenskem domu na Holmes Ave. Za ples bodo igrali "Veseli Slovenci".

Pozdravi!

France Ancelj

Kabarica za Slovenik se je začela

CLEVELAND, O. — Iskreno smo hvaležni vsem, ki so doslej prispevali za gradnjo Slovenskega bogoslovnega zavoda v Rimu. Prva skupina darovalcev je bila v Ameriški Domovini že objavljena. Za skupni znesek 70,000 dolarjev je bilo kupljeno zemljišče in narejeni načrti za zgradbo. Danes objavljamo nadaljnje dobrotnike:

Po \$1000 so zadnji čas prispevali: Frances B o g o v i c h, 6701 Schaefer Ave., Cleveland, O.; Rev. Matthew Kebe, 1714 Chislet St., Pittsburgh, Pa.

\$600: KSKJ, Home Office, Joliet, Ill. Po \$500: Neimenovani, Pengilly, Minn.; Frances Steger, 25654 Glenbrook Blvd., Euclid, O.; Neimenovani, St. Clair, Cleveland, O.; Anthony Kovacic, 416 N. 2nd St., Alberman, N. C. Po \$100 sta prispevala: Joseph in Anastazija Rey, P.O. Box 5, Chesterton, Ind.; Rev. Martin Stare, P.O. Box 463, San Andreas, Calif. Po \$250: Rev. Karl Peckers, Urbank, Minn.; P.O. Parkers Prairie, Minn.; Rev. Joseph Vogrin, Parkers Prairie, Minn.; Rev. Milan Hlebs, 1133 W. Washington, Sunnyvale, Calif. Po \$100: In memory of Maria Kolaric by Rudolph Kolarich Sr., 1122 E. 63 St., Cleveland; ing. Herbert Slivnik (Brazilia); Jennie Pograjec, 1139 Norwood Rd., Cleveland, in memory of Mary Kolaric; Johanna M. Gornik, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O., in memory of parents; Rev. John Lavrih, 419 W. 1st St., Liberal, Kans; Vily Zadnikar, 6920 Bayliss Ave., Cleveland, O.; Rev. Joseph Cvelbar, 45 Prestley Rd., Bridgeville, Pa.; Rev. dr. Milan Kopushar, R.F. D. #1, Ashton, Neb.; Rev. E. Miller Hodnik, St. Bernard's Parish, Abbotsford, Wis.; Mary Hudolin, 1133 Norwood Rd., Cleveland, O.; Leopold Pretnar, 1100 E. 68 St., Cleveland, O.; Lucija Gregorčič, 638 W. Bruce, Milwaukee, Wis. Po \$50: Dr. Jože Felician, St. John's College, Cathedral Square, Cleveland; John Vidergar, 1242 E. 60 St., Cleveland; Neimenovana, E. 66 St., Cleveland; Mary M e z g e c, 1193 E. 176 St., Cleveland; Neimenovana, Po \$30: Angela Mišič, 1111 E. 72 St., Cleveland; Charles Loncar, 7611 Myron Ave., Cleveland. Po \$25: Ivana Kosten 7252 Lake Shore Blvd., Mentor, O.; Rozie Jaklic, 6708 Shaefer Ave., Cleveland; Anton Zakelj, 5516 Carry Ave., Cleveland; Pavla Ziherl, 1115 Norwood Rd., Cleveland. Po \$20: Ing. Martin C e r n u g e l j (Brazilija); Rev. I g n a t i u s Strancar, 584 W. 5th St., San Bernardino, Calif.; Mary Balažic, 6526 Bonna Ave., Cleveland; Rozalija Vici, 24120 Chardon Rd., Euclid, O.; Mary Otupcar, 1110 E. 66 St., Cleveland; Frances Prhne, 5511 Warwick Dr., Parma, O. Po \$15: Ivan Berlec, 29130 Home-wood Dr., Wickliffe, O.; Jennie Skufca, 24079 Glenbrook, Euclid, O.; Rev. George M.

Trunk, 245 Linden St., San Francisco, Calif.; Ciril Grile, 690 Fairview Ave., Ridgewood, Queens, N.Y. Po \$10: Vincent Vrhovnik, 19300 Shawnee Ave., Euclid, O.; Joseph Voje, 22671 Ivan Ave., Euclid, O.; Joseph Balazic, 460 E. 329 St., Euclid, O.; John Levstik, 1239 E. 60 St., Cleveland; Frank in Antonia Trepal, 15630 Holmes Ave., Cleveland, O.; Fred Orehek, 2924 Des Plaines Ave., North Riverside, Ill.; Cecilija Reme and Kepic, 420 E. 9th St., New York, N.Y.; Slovenska krščanska demokracija; Rev. Claude O k o r n, Greenfield, Wis.; Joseph A n z i c, 5818 Prosser Ave., Cleveland; Mary Nemanich, 1236 E. 61 St., Cleveland; Agnes Zadnik, 25000 Chagrin Rd., Cleveland; Rudy Klammer, 325 E. 328 St., Willowick, O.; Mary Marinko, 15500 Lake Shore Blvd., Cleveland, O.; Josephine Kovach, 1017 E. 62 St., Cleveland, O.

Nadaljnje prispevke za Slovenik lahko pošljate na naslov:

Msgr. Louis Baznik,

6019 Glass Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Iznenadili smo jih s prihodom v Slovenijo

EUCLID, O. — Lani smo se podali moj mož, nečak in jaz v stari kraj. Iz Clevelanda smo odleteli v New York, od tam pa z velikim jetom preko morja v Evropo. Predno smo bili v letalu, nas je bilo malo strah: le kaj, če letalo pade v morje? Nič hudega se ni zgodilo, bilo smo veliko preje in varnejše preko Atlantika, kot bi človek mogel misliti. Na Holandskem smo pristali in po par urah čakanja odleteli od tam v Jugoslavijo z jugoslovanskim jetom, ki pa je bil veliko manjši od onega, s katerim smo leteli preko morja. Zibal in vrtil ter premetaval se je v zraku, ko smo prileteli nad Alpe, da nas je bilo res strah. Vendar smo srečno pristali na letališču v Zagrebu.

Od tam smo se peljali v Ljubljano z avtobusom, kamor smo prišli že v mraku. Naši domači niso nič vedeli, da smo prišli. Prvo noč smo prespali v Ljubljani na Resljevi, kjer smo si najeli že preje stanovanje. Naslednji dan smo se peljali z vlakom do Jevnice, nato pa peš po novi cesti do Velike vasi. Ko smo prišli do Maselovne hiše, kjer je moj nečak Stanley doma, kjer živi moja sestra Angela, njegova mati, je stala ta pred hišo. Ostrmela je, ko nas je nepričakovano zagledala. Sin je stopil k njej in jo objel, nato pa sva ji še midva z možem stisnila roko.

"Ali ste iz zraka padli?" nas je začudeno spraševala. Bila je sama doma, vsi drugi so okopavali krompir. Poslala je otroke, da so jim povedali, da smo prišli iz Amerike na obisk. Hitro se je zbralo okoli nas polno vaščanov, pa tudi domači so prišli z njive. Vsi so nam polni veselja segali v roke. Po kratkem odpočitku pri Maselovnih smo se oglasili tudi pri mojem bratu Lojzetu Grilu in njegovi ženi Lenčki, sestri mojega moža. Ta dva sta že vedela, da smo v Veliki vasi. Hitro sta se opravila in šli smo dalje k Sv. Križu, kjer živi mati mojega moža. Predno smo prišli do hiše, nam je mati že prihitela naproti. Vse v solzah veselja je objemala svojega sina. Kmalu so bili vsi njegovi bratje, veseli in radovedni ob neznadnem snidenju.

Z nečakom Stanleyjem sva se med tem razgovarjala, kaj bi bilo mogoče napraviti za zabavo in veselje. Rekla sem mu: Tvoj ata in mama sta že blizu 50-letnice poroke. Te morda ne bosta dočakala, četudi jima do nje manjka le še

par let. Stanley je bil takoj pri volji, da proslavimo njuno "zlato poroko". Domenili smo se za nedeljo, 16. julija. Najprej je šla Tonetova sestra Lenčka vprašat vrhpoljskega gospoda, če bodo imeli mašo za slavljenca 50-letnice poroke. Takoj so bili pri volji. Povsem tem smo se vrnili v Ljubljano na stanovanje. V petek, 14. julija, trka ob pol dveh ponoči nekdo na okno. Vsi trije skočimo naglo pokoncu, da vidimo, kaj se je zgodilo. Možno gre previdno k oknu in ga odpre. Pred njim je njegov brat Pavle. Začudeno ga pogleda in vpraša, kaj se je zgodilo.

Pavle je dejal, da je nekako novega in da naj pride ven. Napol oblečen je šel moj mož in zagleda pred hišo avto, v njem pa sina Franka z ženo Nancy ter hčerko Mici z možem Donaldom. Po treh tednih so prišli za nami iz Amerike. Bilo je zopet presenečenje. Kar nismo se mogli načuditi. Prišli so na očet tete in strica. Ko smo se pri nas malo razgovorili in so se novodošli nekaj spočili, so odšli v hotel Slon spat. Drugi dan smo se vsi skupaj z njihovim avtomobilom, ki so ga najeli v Zagrebu, odpeljali v Veliko vas in ostali tam ves dan, da so naši mladi malo spoznali s svojimi sorodniki. Zvečer smo se vrnili v Ljubljano.

V nedeljo, 16. julija, smo spet odpeljali v Veliko vas. Pri Maselovnih je bilo že polno gostov, pred hišo pa je čakal par konj vprežen v lepo okrašen voz. To je pripravil Ciril Grill, po domače Travnarjev. Njegova žena Francka je vneto delala v kuhinji. Ciril je prižganjal, da je čas choda. Zlati ženin in zlata nevesta sta se spravila na voz, poleg njiju pa brat mojega moža Martin s harmoniko. Vlekel jo je na vse pretege, ko je Ciril pognal konje izpred hiše. Sredi vasi so vaščani "prepregli". Na cesti je stala bela miza z vseh vrst pijače. Izpraznili so kozarce, se pobotali s tistimi, ki so prepregli, nato pa je Ciril pognal dalje. Ko smo pripeljali do Lerkine hiše v Sv. Križu, je bilo zopet zagazano. Zopet je bila na cesti miza s pijačo, spet je bilo treba popiti čaše, nekdo pa je moral plačati "odškodnino". Ciril je pognal in kmalu smo bili pri cerkvi. Ta je bila polna ljudi in maša se je takoj začela, ker smo bili že malo pozni.

Zupnik so ponovili poročno obredo, pevcu pa so ves čas na koru prepevali lepe slovenske cerkvene pesmi. Po končani maši in pridigi, posvečenju slavnostnega zlatoporočnega spravila na voz, k njima pa je prisledla narodna noša, ki je pričakala pred mašo pred cerkvijo. Vsi skupaj smo se naglo popeljali k Maslovim, kjer je bilo že vse pripravljeno za svatovščino. Jedli, pili in pili ter plesali so vse popoldne, zvečer in pozno v noč. Mi smo se sredi noči odpeljali v Ljubljano spat.

Na splošno se nam je zdela da so se razmere doma v maselovnih spremenile. Življenje je tudi tam drugačno, kot je bilo nekdaj. Živno koljejo na mnogih krajih doma, ker tako za njo več dobijo, kot pravijo. Nekdaj so vse prodali. Tudi jajca prodajajo več doma kot nekdaj. Privoščijo si mlade piščance, kar se nekdaj ni dogajalo. Kdor ima stalno delo, je še kar zadovoljen.

Veliko vedo povedati o dogodkih iz vojne. Tako mi je brat pripovedoval o dveh partizanih, ki sta prišla v Veliko vas, ko so bili Nemci ravno na hajki. Med tem ko so se domači partizani pravočasno poskrili v svoje bunkerje in druga skrivališča, tujca takega skrivališča nista dobila, ker v njih (Dalje na 3. strani)

VESTI IZ SLOVENIJE

V Belgradu govore o miru, večina proračuna gre za oboroževanje

Frank Javh-Kern:

SPOMINI OB TRIDESETLETNICI PRIHODA V AMERIKO

Nekdo me je opozoril na Rikljev sanatorij, kjer je švicarski zdravnik Rikli že okoli leta 1860. Zdravil bolnike s sončnimi kopeli in je bil torej eden izmed prvih zagovornikov tega načina zdravljenja. Takoj po svetovni vojni so pričela prihajati ugodna poročila o rabi kremenčnih živorebrih luči za razna obolenja. Spomin na Rikljev sanatorij me je vzpodbudil, da sem kot eden prvih legitimnih zdravnikov v Clevelandu leta 1919. kupil tri sončne luči in s člankom "Actinotherapy in General Practice" (Zdravljenje z umetnimi sončnimi žarki v splošnem zdravilstvu) pomagal popularizirati umetne sončne kopeli.

Na Blejski Beli sem tisto polje po naključju srečal prijatelja Toneta Schiffererja, Blažetkovega študenta iz Stare Loke, s katerim sva se poznala iz mladih let, ko sva ministrirala pri nunah, in bila pozneje sošolca v Kranju. Nobenemu se ni mudilo domov. Imela sva vsak po pol goldinarja. Mahnila sva v Bohinj, gledat slap Savice, kjer izvira Bohinjska Sava. Ustavila sva se v Bohinjski Bistrici, nato sva jo bosonoga — da bi ne strgala čevljev — udarila na znano goro črna prst. Prenočila sva pri planšarjih, ki so nam postregli s sirom in mlekom. Drugega dne sva zlezla po drugi strani nizdol v Podbrdo, kjer so tedaj vrtali bohinjski železniški predor. Takrat sem prišel prvičkrat v dotiko s Primorci ali Tolmenci, kakor smo jih nazivali na drugi strani kranjske meje. Prišla sva v slovensko gostilno. Mlad tolminski krčmar je v gostilniških prostorih imel lepo zbirko slovenskih knjig in časopisov. Govoril je lepo slovensko in se pokazal za dobrega rodoljuba. V svojem študentskem navdušenju sem ga v resnici občudoval; zdelo se mi je, da je prekašal vse kranjske gostilničarje, katere sem do tedaj srečal.

Iz Podbrda sva krenila preko Sorice domov v škofjo Loko, preko Zeleznikov in Selc, kjer mi je prijatelj Tone pokazal hišo Krekove matere. Med potjo sva se ustavila pri sošolcih, da sva se preskrbela s hrano in prenočiščem. Tako smo tedaj študentje vandrali po deželi. Za en goldinar sva potovala deset dni in uživala mladeniško prostost. Prišla sva v Loko vprav ob porcijunkuli in se pri kapucinih zahvalila Bogu za lepe počitnice. Toneta nisem pozneje videl par let, ko se je naenkrat pojavil v St. Paulskem semenišču v Minnesoti leta 1905. Bogoslovne študije je dovršil v Montrealu v Kanadi in je bil več let župnik na slovenski fari v Rock Springs, Wyoming. Zdaj je za dušnega pastirja v veliki bolnišnici St. Mary's Hospital v Milwaukee.

POT V AMERIKO

Omenil sem že, da se je med učenci petega razreda v Alojzjevišči kuhala nekaka revolucija, da smo nekateri sklenili zapustiti zavod. Lahko rečeno, težko storjeno. Stipendijo bi morda izgubil, od doma nisem mogel pričakovati pomoči. Sicer pa mlad človek naredi mnogo sklepov tjavendan, če so mogoči in izvedljivi ali ne. Hotel sem ostati mož beseda, podzavestno sem vedel, da je za mojo bodočnost najboljše ostati tam, kjer mi dajo kruh in stanovanje.

Med sošolci sem imel prijatelja Ivana Tolarja, s katerim sva včasih med šolskim odmorom skočila k hišniku po kranjsko klobasico. Malo pred zaključkom šole mi nekoč omeni, da pojde z nekim gospodom, ki nabira dijake za misijonarje, v Ameriko. Ko sem ga vprašal za

ime in naslov duhovnika, je umolknil in obrnil pogovor na drug predmet; zbal se je tekme, za kar mu nisem zameril. Naenkrat se me je oprijela misel: Zakaj ne v Ameriko! Na poti domov sem vprašal na Marijinem trgu "komisionarja", nosača prtjlage, če ve, kje živi neki gospod iz Amerike. Peljal me je v hišo v ulici sv. Petra, kjer se je ustavil župnik J. M. Solnce iz St. Paula v Minnesoti. Če se ne motim, je bilo to v hiši sestre pokojnega jolietškega župnika F. S. Susteršiča.

Solnce me je prijazno sprejel in vprašal nekaj podrobnosti o šoli ter mi naročil, naj se vrnem prihodnji teden.

Bralec si lahko misli, kako je bilo mlademu fantu tistih sedem dni, ko je čakal na sodbu — iti ali ne iti v Ameriko!

Z nestrpnim pričakovanjem sem stopil zopet pred njega.

"Prav žal mi je, da vas ne morem vzeti s seboj. Ste premladi. Imate komaj 16 let, tam bi študirali 6 let, torej bi bili komaj 22 let stari, ko bi skončali bogoslovne nauke. Duhovnik pa mora biti po navadi star 24 let, da poje novo mašo."

Zalosten sem se poslovil. Šolsko leto se je bližalo koncu. En teden že sem zanemarjal učenje, da sem pri ustni skušnji iz Homerjeve Iliade dobil od Stritofa nezadostno ali "nicht genugend", kar se mi ni pripetilo že izza prve šole. Oprijel sem se zopet učenja, pozabil sem na Ameriko in odšel na počitnice v Skofjo Loko v prepričanju, da se jeseni vrnem v Alojzjevišče, kjer sem pustil kovčeg in šolske potrebščine.

Cez dober teden pride k meni v Skofjo Loko Juro Adlešič, doma iz Adlešičev v Beli Krajini, da greva obiskat najinega prijatelja sedmošolca Franceta Miklavčiča, ki je istotako bil gojence Alojzjevišča. Teden dni smo hodili po poljanskih hribih. Ni mi bila mari ne Ljubljana, ne šola in seveda ne Amerika.

France Miklavčič je bil glavni "mucek", ko sem prišel ministriat k nunam. Ob njegovem odhodu v Kranj sem nastopil njegovo mesto. Čez pet let sva se sešla v Ljubljani. Pozneje je obiskoval eksportno akademijo na Dunaju in je vstopil v diplomatsko službo. Svetovna vojna ga je zalotila v mestu Auckland v Novi Zelandiji pri Avstraliji, kjer se je poročil z irskim dekletom. Bil je od Angležev izgnan v Zedinjene države. Živel je v San Franciscu, dokler mu po vojni ni bilo omogočeno se vrniti domov. Zdaj je v neki ljubljanski banki korespondent z angleškimi tvrdkami. Srečala sva se zopet leta 1923. in 1927. Žena se je privadila slovensčini, vendar si je želela obiskati svoje, a sva s Francetom zračunala, da bi bile za navadnega uradnika kaj drage počitnice iz Ljubljane — v Novo Zelandijo.

To naj bo mimogrede. V pričetku sem omenil, da bom pisal o osebah, s katerimi sem prišel v ožji stik.

Ko se z Adlešičem vrneva v Skofjo Loko, mi mati izroči pismo. Bilo je od župnika Solnce. "Mislim, da boste lahko šli v Ameriko. Pridite v Smednik, da se pogovorimo."

Solnce je bil doma iz Smednika na Gorenjskem. Od Skofje Loke je vas oddaljena kake štiri ure. Bolj sem tekel, ko hodil k sestanku.

"Sicer ste premladi za lemenat, pa se bo že kako uredilo. Moja sestra pravi, da takega luštnega fanta ne smemo pustiti za seboj."

(Dalje prihodnjič)

Zvezni izvršni svet v Beogradu je zvezni skupščini predložil v razpravo in odobritev jugoslovanski državni proračun za leto 1968. V njem so dohodki in izdatki preračunani na 1066 milijard starih dinarjev.

Član zveznega izvršnega sveta Alija Sukrija je dne 5. decembra pred zveznim zborom, zborom narodov in organizacijsko-političnim zborom navajal, da je proračun za 8.7% večji, kakor je pa bil proračun za leto 1967. Naglašal je, da so dohodki in izdatki izenačeni. Dohodki v zvezni proračun bodo prihajali takole: 28.2% od prispevkov na osebni dohodek, 46.6% prometnega davka na malo, 22.4% od carin in 0.8% iz ostalih virov.

€03 milijarde za vojsko

Proračunski izdatki za narodno obrambo se povečajo za 12.2% ter predstavljajo 60.2% vseh proračunskih izdatkov, kar znaša 30.156 st. din na prebivalca. Alija Sukrija je izjavljal, da je državni tajnik za narodno obrambo sicer zahteval še več, pa njegovi zahtevi niso mogli ugoditi letos, bodo pa to storili v proračunih za leto 1969 in 1970.

Za vzdrževanje zveznih organov odpade v proračunu 4% vseh dohodkov.

Za Alijom Šukrijom je branil postavke v proračunu za narodno obrambo drž. tajnik tega resora Nikola Ljubičič. Med drugim je dejal, da v Jugoslaviji "postaja obramba sestavni del ne samo nacionalnega, ampak neposredno socialističnega družbenega interesa vsakega občana in vseh ožjih in širših delovnih ter družbeno-političnih združenj delovnih ljudi."

Največji del izdatkov za narodno obrambo bo šel za modernizacijo kopenskih sil, za nabavo novih tankov, topov, novih inženjerskih sredstev ter sredstev za zvezo; letalstvo bo dobilo nekaj novih letal in vojna mornarica uvaja sodobne tipe plovnih objektov.

Notranji minister Stijačič o "notranjih in zunanjih sovražnikih"

Zvezni sekretar za notranje zadeve Radovan Stijačič je izdatke za svoj resor med drugim utemeljeval takole: "Proces prerasnitve milice na širše naloge v zvezi z javno varnostjo ne poteka brez težav. Za milico je bila prej značilna samo skrb za javni red in mir, zdaj pa gre za to, da bi prevzela del skrbi za zavarovanje ustavne ureditve družbenega premoženja in za osebno ter premoženjsko varnost občanov."

Glede notranjih in zunanjih sovražnikov je dejal: "Nam vsem je dobro znano, da so in bodo še dolgo v državi in zunaj nje sile, ki se nočejo sprijazniti z našim socialističnim razvojem... Glavni nosilci skrivne in organizirane sovražne dejavnosti zoper našo državo so tuje obveščevalne službe in sovražni del emigracije. Prizadevajo si razvneti šovinizem, nacionalno nestrpnost in ekskluzivnost, ovirati gospodarsko in družbeno reformo ter zbirati podatke, pomembne za varnost in obrambo države. V zadnjem času, zlasti pa po vojnem spopadu na Srednjem vzhodu, se je okreplila dejavnost obveščevalnih služb in emigracije. Takšni sovražni dejavnosti se naša družba postavi po robu le s samozaščito, potrebna pa je tudi dobro organizirana, kadrovska in materialno usposobljena varnostna služba."

Nikežič brani kom. severni Vietnam in napada Amerikance

Državni sekretar za zunanje zadeve Marko Nikežič je imel v proračunski debati dolgo poročilo, v katerem je zagovarjal Titovo zunanjo politiko, ki je bila v vseh važnejših zunanje-političnih vprašanjih povsem v skladu z zunanjo politiko Moskve. Zato je tudi Nikežič napadal Amerikance glede Vietnama ter zatrjeval, "da je ključ za mirno reši-

tev v rokah ZDA" in da morajo zato ZDA "nedvoumno izraziti svojo pripravljenost, da — kot rezultat pogajanj — umaknejo svojo vojsko iz Južnega Vietnama ter se sprijazni z rešitvijo, ki si jo izbere ljudstvo samo, brez kakršnega koli tujega vmešavanja". Po Nikežičevem zatrjevanju bi zato "neodvisni nevturalni, demokratični Južni Vietnam brez tujih čet in oporišč, za katerega se zavzema osvobodilna fronta, pomenil odgovor na mnoge probleme, ki povzročajo zaskrbljenost v juhovzh. Aziji pa tudi veselih."

Nadžkof Pogačnik bo nadomeščal kardinala Šeperja

V razgovoru z zastopnikom dunajskega radia je kardinal dr. Franjo Šeper izjavil, da nerad zapušča Zagreb, v katerem je preživel 50 let svojega življenja (Sedaj ima 62 let). Do izvolitve novega predsednika bo vodil kot prvi podpredsednik jugoslovansko škofovsko konferenco ljubljanski nadškof dr. Jožef Pogačnik.

Ekumensko Novo leto v mariborski stolnici

Za letošnje Novo leto je povabil mariborski škof dr. Držičnik k sebi v goste 80-letnega zlatotmašnika protojereja Borisa Livanova, ki vodi že več let pravoslavno versko občino v Mariboru in v imenu zagrebškega pravoslavne metropolita pravoslavno cerkev v Sloveniji. Pred slovesno škofovsko mašo je škof čestital svivolasemu protojereju k dvojnemu jubileju. Pevci so mu zapeli na mnogaja ljeta. Škofovski maši je prisostvoval protojerej v svojem ornatu. Po maši je molil najprej škof za mir, za njim pa je govoril protojerej najprej v srbskem jeziku in slavil papeža Pavla, nato pa je v staroslovensčini molil tudi on za mir. Navzočni verniki so bili navdušeni, ko so videli protojereja, da je stopil k oltarju in bratovsko objel škofa. Ne samo za protojereja, marveč tudi za vse druge je ostal to nepozaben dan.

P. Otokar Dernovšek umrl

Dan se je nagnil k sv. večeru, ko so položili v Novem mestu v zemljo telesne ostanke šele 54-letnega frančiškana p. Otokarja Dernovška. Kljub prazniku je

prišlo na pogreb okoli 50 duhovnikov in velika množica drugih vernikov. P. Benjamin Tomšič je v nagrobnem govoru opisal življenje rankega. Komaj se je bil rodil 20. 4. 1913 v Podbrdu na Goriškem, je moral že bežati pred vojno viro v begunsko taborišče v Središče na Štajerskem. Kot mlad fant je stopil k frančiškonom in bil 7. 7. 1940 posvečen v mašnika. V hudih letih 2. svetovne vojske je bil najprej kaplan na Viču, zatem pa pri Sv. Cirilu in Metodiju za Bežigradom v Ljubljani. Po vojski je prevzel hudo preizkušeno župnijo Veliko Dolino, kjer so Nemci 1941 odpeljali v taborišča vse ljudi z župnikom vred. Ko so se 1945 bili vrnili brez župnika, ki je bil umrl v izgnanstvu: doma so našli vse prazno in v ruševinah. P. Otokar jim je sedaj 7 let pomagal, da so si opomogli in obnovili tudi cerkev in župnišče. Ta leta so bila zanj najbolj srečna; ljudje pa jih ne bodo mogli pozabiti. L. 1952 je bil postavljen za gvardijana na Sv. goro pri Gorici, v letih 1959-1961 pa je opravljal isto opravi-

lo na Brezjah. Nato je odšel za leto dni nadomeščat rankega p. Krizologa Zajca na Vič. Ko pa je postala njegova sladkorna bolezen že skoraj nezmožna, so ga prestavili v Novo mesto, kjer je bil nekaj let definator in tajnik province in velik prijatelj in pomočnik duhovnikom v potrebi. RIP!

IZNENADILI SMO JIH S PRIHODOM V SLOVENIJO

(Nadaljevanje s 2. strani)

blížnjem za nju ni bilo dovolj mesta. Hotela sta se skriti v trnju in grmovju na travniku mojega brata, kjer pa so ju Nemci iztaknili. Zahtevali so, da se predasta. Eden od njiju je na to zahtevo odgovoril z ročno bombo, ki pa ni eksplodirala. Morala sta iz skrivališča in se predati Nemcem, ki so ju na mestu pobili s puškimi kopiti. Nato so si ob vodnem koritu v vasi umivali kri z rok, orožja in obleke. Bili so res strašni časi! Pozdravljeni!

Antonija Suštar

Troje daril mestu v pragozdu

Po sedmih letih se Brasilia res uveljavlja kot prestolnica Brazilije, najobsežnejše države Južne Amerike.

Brasilia, "otrok" nekdanjega brazilskega predsednika Juscelina Kubička, v začetku osmega leta svojega obstoja že kaže rahla znamenja razpada. Mesto, ki je zraslo dobesedno iz pragozda ter je uradni sedež brazilske vlade in diplomatskega zbora, šteje zdaj približno 60.000 prebivalcev. "Pionirski časi" Brasilee so mimo, življenje se je nekako ustalilo, turisti pa so že opazili, da marsikatero pročelje ni več lepo ter da so se začele s stropa v senatu in s sten poslanske zbornice luščiti freske in štukatura.

Zagovorniki Brasilee poudarjajo, da se temperatura in vlažnost zraka v mestu sredi pragozda bistveno razlikujeta od podnebja v Rio de Janeiru in v Sao Paulu, od koder je bila večina podjetij, ki so gradila novo brazilsko prestolnico. Prvi poskus pač ne more vselej popolnoma uspeti. Povprečna vlažnost zraka znaša v Brasilii 10 do 12 nasproti 60 do 70 odstotkom na brazilski obali Atlantika, kjer živijo skoraj tri četrtine vsega prebivalstva velike južnoameriške dežele.

Ne glede na rahlo razpadajočo zunanost se je medtem utrdil položaj Brasilee kot glavnega mesta. Troje pomembnih daril je prejela Brasilia ob svojem rojstnem dnevu. Novi predsednik je napovedal, da bo zares imel rezidenco v tem mestu. Njegov predhodnik je preživel v Brasilii komaj tretjino svoje mandatne dobe, najraje se je zadrževal v Rio de Janeiru. Za zdaj se je le malo ministrstev preselilo iz Ria v Brasilio, tudi diplomatska zastopstva ne kažejo vneme za selitev.

Drugo darilo je 120 milijonov novih cruzeirov (okoli 5.8 milijona dolarjev) do konca letošnjega leta za dograditev nekaterih pomembnih javnih stavb. Pod splošnim vodstvom Oscarja Niemeyerja bodo v kratkem dogradili narodno gledališče, katedralo, mednarodno letališče in magistratno poslopje.

Se tretje darilo: prav na sedmi rojstni dan je pripeljal v Brasilio prvi vlak. Proga sicer še ni povsem opremljena, vendar se bo kmalu začel redni promet. S tem bo Brasilia dokončno našla pot iz pragozdne osamljenosti.

Prebivalci novega glavnega mesta so sila ponosni na svojo Brasilio. Vživel so se v novo okolje, zdaj ne čutijo več mnogih pomanjkljivosti, ki jih ima novo mesto v primerjavi z Riom in s Sao Paulom. Obiskovalci pa se počutijo v Brasilii skorajda kot

Italijanski škofje podpirajo katoliške kandidate

RIM, It. — Italijanski škofje so zadnje čase objavili dve zanimivi okrožnici. V prvi so ostro obsodili pornografijo in ločitve zakona, v drugi so pa priporočali vernikom, naj volijo pri prihodnjih parlamentarnih volitvah katoliške kandidate.

Obe okrožnici je omenjal tudi sv. oče v svojem zadnjem nedeljskem nagovoru in odobrili njihovo vsebino. Iz tega bi se dalo sklepati, da je Italija že v prvih dnevih volivne kampanje za parlamentarne volitve, ki bodo letošnje pomlad.

Povejte oglaševalcem, da ste videli njihov oglaš v Ameriški Domovini!

Zenske dobijo delo

RAZPIS SLUŽBE

Uprava Ameriške Domovine išče izkušeno in zanesljivo uradnico z znanjem slovensčine in angleščine, tipkanja in splošnih pisarniških del. Pounudbe na Ameriško Domovino. (x)

MALI OGLASI

V najem

Dve stanovanji, 3 sobe in kopalnica vsako, na E. 63 St. Kličite 442-4479.

(31, 2 feb)

Naprodaj

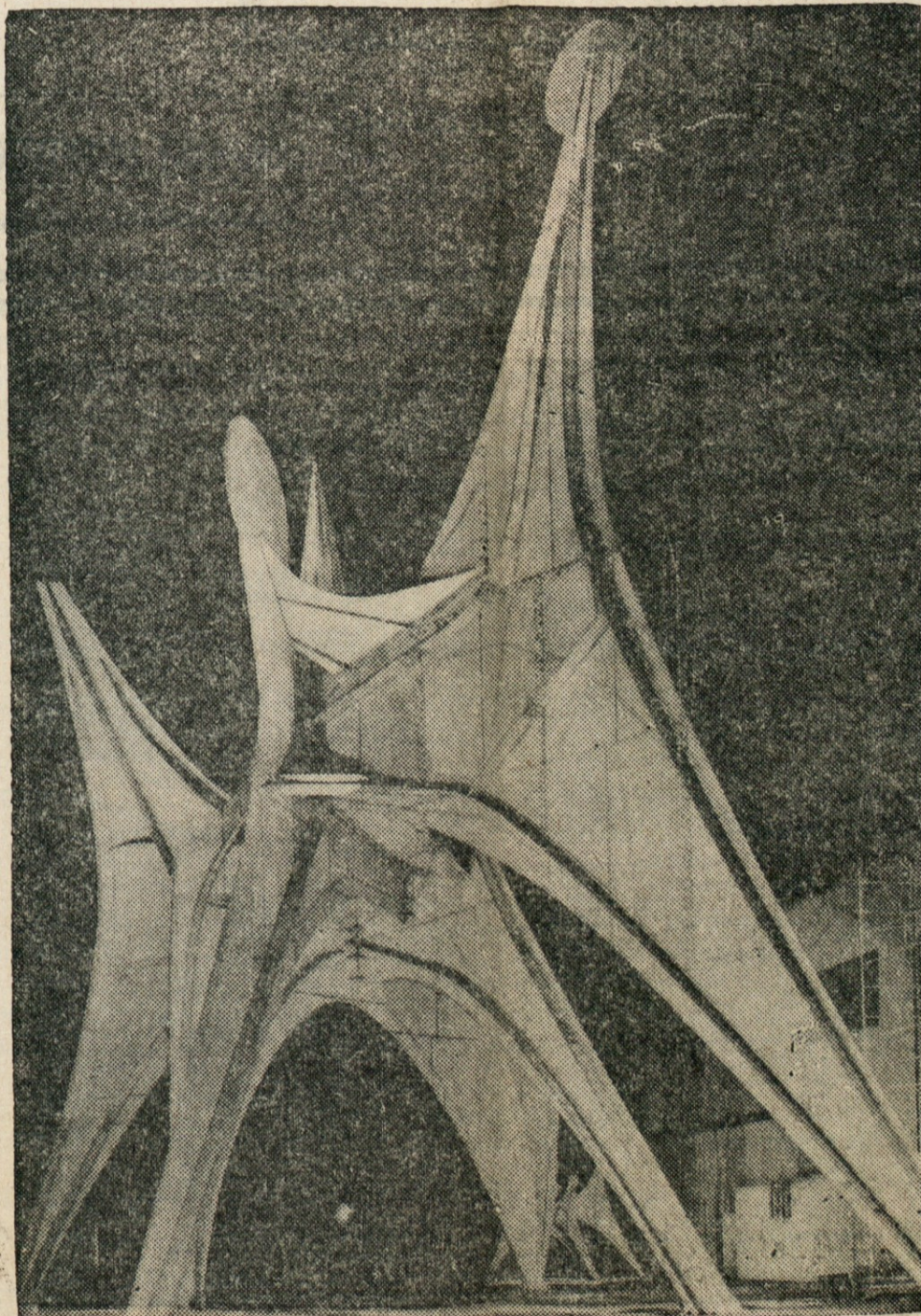
Prav lepa ženska narodna noša je naprodaj; auba, krilo, jopca, pas in predpasnik, srednje mere. Zglasite se na 1161 Norwood Rd., ali pa kličite 391-3845.

(31, 2, 5 feb)

Gostilna za prevzem

V slovenski naselbini je na razpolago za prevzem restavracija, ki ima prodajo vina in piva in uspešno deluje že 55 let. Interesent naj se oglasi na 361-9373 ali pa na 432-0792.

(26, 31, 2 feb)

"CLOVEK" — Alexander Calder je izdelal iz nerjavečega jekla "Cloveka", kot ga kaže slika. Tehta 46 ton, dolg je 94 čevljev, visok pa 67. International Nickel Co. of Canada ga je poklonila mestu Montrealu.

Sir Arthur Conan Doyle:

IZGUBLJENI SVET

(THE LOST WORLD)

Na drugi konec konopca je potem navezal Zambo vrečo z žvili, ki jo je privlekel na vrh, pa smo jo lahko potegnili na našo stran. S to zalogo bi lahko izhajali vsaj teden, če se tudi ne bi posrečilo dobiti nobenega drugega živeža. Naposled se je spustil Zambo vno- vič dol in je prinesel še dva svežnja z različnimi stvarmi, za- boj streliva in še druge potreb- ščine, katere smo vlekli s po- močjo konopca, ki smo ga ved- no vrgli zamorcu nazaj. Šele zvečer se je spustil v vznožje in nam zopet zagotovil za slo- vo, da bo že obdržal Indijan- če do prihodnjega jutra.

Na ta način sem porabil sko- ro vso prvo noč našega bivanja na planoti za popisovanje vseh naših doživljajev pri luči edine leščerbe, ki jo imamo.

Povečevali smo in se spravi- vi spat tik ob robu planote, ko smo potolažili žejo z dvema steklenicama slatine, ki smo jo našli v zaboju med drugimi reči. Priti do vode je za nas življenjsko vprašanje, toda mi- slim, da ima celo neutrudljivi lord John za danes dosti do- življajev, pa sploh ni nihče iz- med nas navdušen za takojš- nje raziskovanje nepoznanega sveta. Nocoj nismo prižgali og- nja in smo se potrudili ostati po možnosti tihi.

Jutri (ali pa, pravzaprav, danes, ker se že svita, med tem ko to pišem) se poglobimo v notranjost te čudne dežele. Ne vem, kdaj bom zopet lahko pi- pisal in ali bom sploh imel pri- liko pisati. Kakor vidim zdaj, so Indijanci še tu, in brez dvo- ma bo kmalu tu zvesti Zambo, da vžane pismo. Upam torej, da pride res na naslov.

P. S. — Čim več premišlju- jem, tem obupneje se mi zdi naše stanje. Nimam nobenega upanja na povratek. Če bi še rastle ob robu planote kako vi- soko drevo, bi lahko zopet pre- mostili prepad, a ni nobenega drevesa bližje kakor v petde- setih yardih odtod. Tudi vsi skupaj ne bi mogli privleči de- bla, ki bi se lahko porabilo za most. Konopec je pač prekra- tek, da bi se z njim poskusili spustiti navzdol. Ne, naš polo- žaj je obupen — obupen!

X.

Doživeli smo neverjetne stvari

Doživeli smo in še doživlja- mo neverjetne stvari. Vsa zala- ga papirja, ki jo imam, šteje pet starih beležnic in nekaj po- sameznih pol, a ostalo mi je samo eno polnilno pero; na- daljeval bom, dokler sem v stanu gibati z roko in popiso- val naše vtise in doživljaje. Saj so mi izmed vsega človeštva e- dini ljudje, ki lahko gledajo slične reči, in zato je moja sve- ta dolžnost o njih poročati, do- kler nas ne doleti ona usoda, ki nam neprestano preti. More-

biti bo končno Zambo lahko spravil te zapiske na amazon- sko obalo ali pa se posreči to na katerikoli način meni oseb- no; morebiti najde ta šop listi- čev pozneje kak pogumen raz- iskovalec, ki bo z večjo srečo na primer s pomočjo kakega novega letala, hodil po naših sledovih — vsekakor sem pre- pričan, da bo, kar pišem, oteto pozabljenju kot zglede resnično neverjetnih doživljajev.

Ko smo ono jutro radi izda- jalskega Gomeza postali ujet- niki na planoti, se je za nas pričela doba popolnoma novih vtisov. Prvi v vrsti teh dogod- kov mi sicer nikakor ni mogel ustvariti posebno prijaznega mnenja o kraju, kamor smo zablodili. Ko sem se po krat- kem spanju zbudil ob svitanju, sem zagledal jako čuden pojav na nogi. Hlačnica mi je zlezla ponoči nekoliko navzgor, tako da je bilo videti vrh nogavice za nekoliko prstov gole kože. Sredi nje je štrlelo nekaj slič- nega debelemu rdečkastemu grozdju. Začuden pri tem po- gledu sem se nagnil, da pri- mem in odstranim nepoznano stvar, pa mi je nenadno poč- la med palcem in kazalcem in me tako pobrizgala s krvjo, da sem se prestrašil. Zakričal sem od gnusa, kar je k meni priva- bilo ba profesorja.

"Jako zanimivo," je rekel Summerlee in se sklonil nad mojim gležnjem. "Velikanska, kolikor mi je znano, še nikjer nam zabeležena pijavka."

"Prvi sad našega dela!" je rekel glasno in šolmoštversko, kakor po navadi, Challenger. "Moramo jo vsekakor krstiti Ixodes Maloni. Če vas je pičila, mladi moj prijatelj, je to seve- dra prav neznatna neprijetnost, ker pridobite s tem slavno pra- vico, vpisati svoje ime v brez- smrtno z o l o š k o zgodovino. Žalibog, da ste uničili to kras- no živalco v trenutku, ko se je nasitila."

"Zoprna golazen!" sem za- klical.

Profesor Challenger je dvig- nil v znak protesta svoje velike košate obrvi in mi pomirjeval- no spustil na pleče mogočno šapo.

"Naučiti se morate bolj znanstveno misliti pa vse ceniti

z znanstvenega stališča," je re- kel. "Za človeka s filozofsko oblikovanim razumom, kakor sem jaz, je ta pijavka s šila- stim rilcem in raztegljivim tre- buhom prav tak čudež stvar- stva kakor, recimo, pav ali tu- di aurora borealis (severna luč). Ogorčen sem, če slišim, kako zaničljivo o tem govorite. Upajmo, da se nam posreči, če se potrudimo, dobiti še kate- raga zastopnika te vrste."

"Vaše upanje je popolnoma upravičeno," je pripomnil pi- kro Summerlee, "zakaj baš zdaj je izginil tak zastopnik za vašim ovratnikom."

Challenger je skočil v zrak,

zatulil kakar bik in besno pri- čel slačiti suktnjo s srajco. Sum- merlee in jaz sva se tako kro- sotala, da sva mu komaj mo- gli pomagati. Slednjič smo strgali obleko z njegovega mo- gočnega telesa (krojaška me- ra je morala znašati vsaj 54 palcev širine). Ves hrbet je bil gosto porastel s črno dlako, in iz tega pragozda smo potegnili potujočo pijavko, preden ga je utegnila pičiti. A po grmovju okoli nas je mrgolelo vse polno te golazni; torej smo morali zapustiti čimprej svoje tabori- šče.

Toda najbolj potrebno je bi- lo, da se sporazumemo z zve-

stim zamorcem, ki se je baš v tem trenutku zopet prikazal na vrhu skale s kamnom in prepečencem v rokah, da nam pošlje zajtrk v pločevinasti po- sodi. Rekli smo mu, naj zase obdrži toliko iz naših zalog, da bo izhajal kaka dva meseca. Ostanek je moral izročiti na- šim indijanskim nosačem kot plačilo za službo in nagrado za dostavo naših pisem do A- mazonke. Nekoliko ur pozneje smo že zagledali daleč spodaj sredi planjave njih dolgo vrsto: korakali so drug za dru- gim s culami na glavi po isti poti, ki nas je pripeljala sem- kaj. Zambo je ostal v našem

malem šotoru ob vznožju skale in zdaj je bil edina vez med nami ter ostalim svetom.

Mi pa smo se morali odločiti, kam naj krenemo. Prenesli smo taborišče iz grmovja, pol- nega pijavk, na malo, od vseh strani s gostim drevjem obda- no jaso. Sredi poljane je leža- lo nekoliko ploskih skal, blizu katerih je izviral lep studen- ček, in tu smo udobno in brez strahu pred nesnago pričeli ko- vati prve načrte za naskok na to novo deželo. Gori v listju so čivkale ptice — ugotovili smo neko za nas novo, zategnjeno vpitje — sicer pa ni bilo nikjer videti nobenega življenja.

Predvsem smo popisali zala- ge, da bi vedeli, s čim lahko računamo. Bili smo dokaj do- bro preskrbljeni s stvarmi, ki nam je čez brezno poslal Zam- bo. Izmed vsega so pač najbolj zalegle z ozirom na možne do- če nevarnosti štiri puške s 1300 naboji in lovska dvoce- ka, za katero pa smo imeli še mo 150 strelcev srednje debele šiber. Kar se tiče prehrane, ni mogla zadostovati za več te- nov, imeli smo tudi zadosti to- baka in nekatere znanstvene pripomočke, všteti velik dal- nogled in dobro vojaško kuhar- lo.

NAROCITE SI

DNEVNIK

AMERIŠKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERIŠKI DOMOVINI

MODEL MEAT MARKET

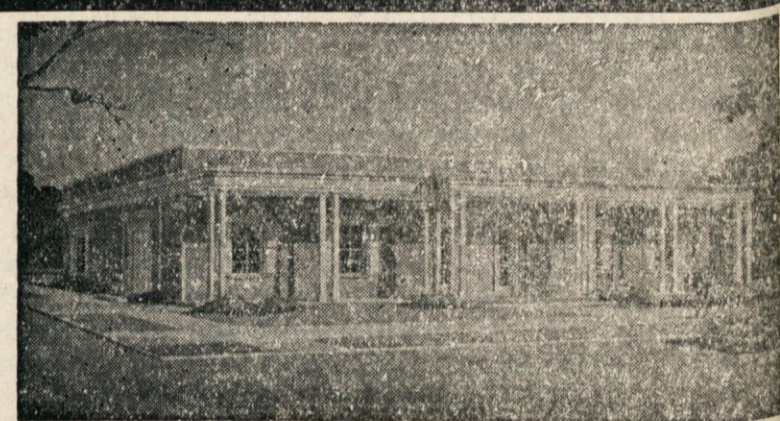
610 East 200 St.

531-7447

I M A :

Vse vrste prekajenega mesa in zraven tega: DOMAČE SUNKE RAZNIH VRST — te morate naročiti že vnaprej, da Vam jih pripravimo, kakor želite! — DOMAČE hrenovke / vinerce /, DOMAČE meso za narezek /Lunch meat/, DOMAČE kuhane salame, krvave in riževe klobase, DOMAČO repo in zelje, kašo in ajdovo moko. ZMLETE ROŽICE za potice — Sveže meso odlične kvalitete!

FLORIAN IN MARY KONČAR — lastnika

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

17002 Lake Shore Blvd.

1053 East 62nd Street

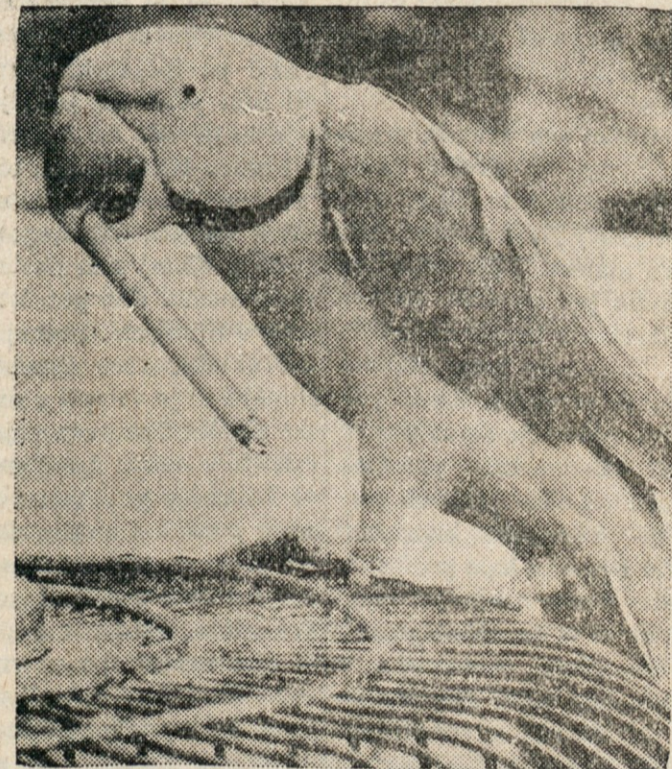
Kenmore 1-6300

Henderson 1-2088

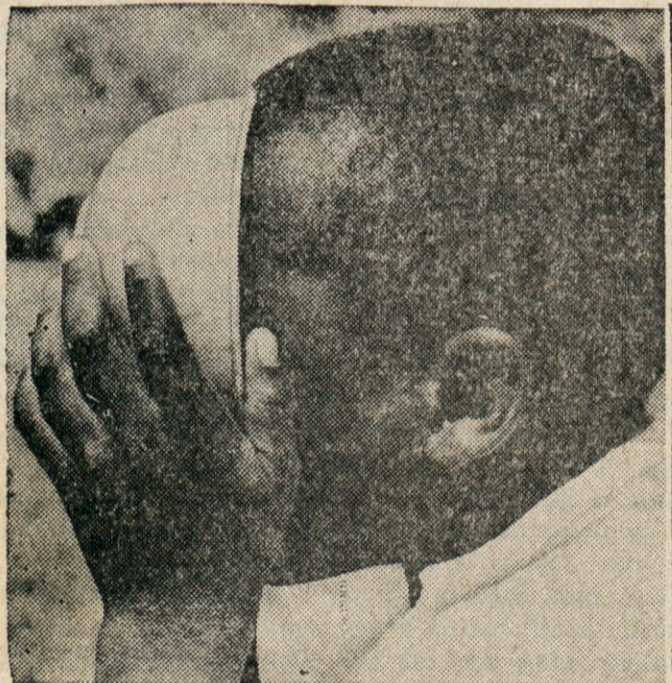
Grdina trgovina s pohištvo — 15301 Waterloo Road

Kenmore 1-1235

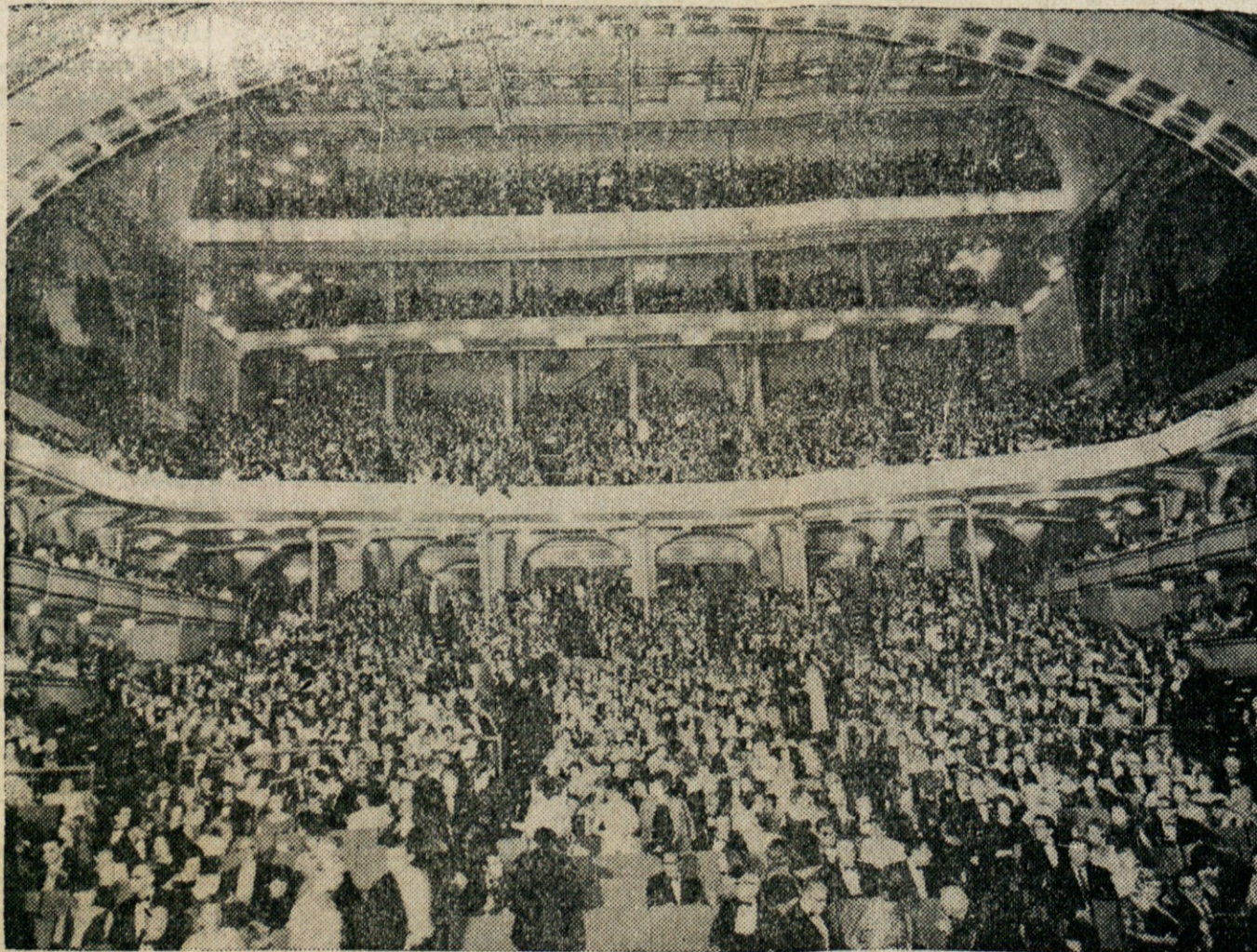
GRDINA — Funeral Directors — Furniture Dealers

KADITI SE JE NAVADILA — Papiže se ne nauče le govoriti, ampak tudi kaditi, kot kaže gornja slika iz Bejruta v Libanonu.

DO ZADNJE KAPLJE — Fantiču v Keniji se zdi škoda, da bi kaj ostalo v posodi. Hrano, ki jo dele tam potrebnim mladim ljudem, dobivajo iz Anglije.

ZOPET POLNO BLESKA IN LJUDI — Auditorium gledališče v Chicagu je bilo zgrajeno leto 1889 in je zadnjič služilo svojemu namenu leta 1941. Od tedaj ni bilo v njem nobene predstave več, dokler ga niso sedaj obnovili za njegovo prvotno rabo. Dva milijona dolarjev, ki so bili potrebni za obnovo, so zbrali s prostovoljnimi darovi. Slika kaže gledališče ob njegovi otvoritvi.

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

CHILDREN — GRAMMA

for 2 lovely children. Room, board, and small salary in nice suburban home. 453-2479. (22)

BUSINESS OPPORTUNITY

RESTAURANT

Completely equipped. Good growing business. Priced for quick sale. 646 E. 47th St.

373-9379

(22)